

Do końca 2006 roku do podstawy opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn nie wliczało się wartości budynku mieszkalnego (i odpowiednio lokalu mieszkalnego oraz określonych praw do nieruchomości) nabytego w drodze spadku przez osoby zaliczone do III grupy podatkowej, sprawujące przez co najmniej dwa lata opiekę nad wymagającym takiej opieki spadkodawcą, na podstawie umowy zawartej z nim przed organem gminy. Z dniem 1 stycznia 2007 roku ulga ta została utrzymana jednakże z obostrzeniem warunków dotyczących formy zawarcia umowy – musiała to być pisemna umowa z podpisem notarialnie poświadczonym, przy czym wymagany przepisami dwuletni okres opieki był jest liczony od dnia poświadczenia podpisów przez notariusza. Na tle takiej zmiany prawa pojawiła się wątpliwość, co do pozycji prawnej osób, którzy opiekowali się spadkodawcą przez dwa lata przed końcem 2006 roku, a spadek nabyli już w nowych warunkach prawnych.

Do 30 marca 2011 roku problem dotyczył 47 podatników; można szacować że w kolejnych latach dotknie nie więcej niż kilkudziesięciu kolejnych podatników.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 5 lipca 2011 roku (sygn. akt P 36/10) uznał przepisy wprowadzającej opisane zmiany ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku w zakresie, w jakim nie uwzględniają ulgi podatkowej osoby zaliczanej do III grupy podatkowej, która do 31 grudnia 2006 roku sprawowała opiekę nad spadkodawcą na podstawie umowy zawartej przed organem gminy, a po tym dniu nabyła w drodze spadku prawa do budynku lub lokalu mieszkalnego, za niezgodne z zasadą ochrony interesów w toku wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W celu wykonania przywołanego wyroku Ministerstwo Finansów opracowało projekt założeń projektu ustawy zmieniającej ustawę o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnej – przywracającej prawo do przedmiotowej ulgi wskazanej w wyroku TK grupie podatników.

Projekt założeń został skierowany do rozpatrzenia przez Zespół ds. Systemu Finansów Publicznych.